

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11
10000 Zagreb

TRGOVAČKI SUD U PAZINU
PRIMLJENO

11. 06. 2018.

TRGOVAČKI SUD U PAZINU

Vraćamo presliku spisa poslovni broj St-541/2017 zajedno s 3 otpravka drugostupanjske odluke poslovni broj PŽ-2136/2018-2 od 22. svibnja 2018., na daljnje postupanje.

Zagreb, 5. lipnja 2018.

Za točnost otpravka- ovlašteni službenik

U. Z. B. M. G. J. G. I. C.
Brankica Curman

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
ZAGREB

TRGOVAČKI SUD U PAZINU

Primljeno neposredno - preko pošte (obično - preporučeno) 76 PZ-2136/2018-2
1.1 -06- 2018 20 god. u 3 primjeraka sa prilogom

rubrika.

Pismo stiglo poštom otvoreno - s oštećenim brandom

Predano na poštu preporučeno dana 20 god.

Pismo taksirano sa kuna u taksenim markama

- nedostaje takse kuna - pismo primljeno bez takse.

Primljene vrijednosti (novac, takse marke i sl.)

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Lidije Tomljenović, predsjednice vijeća, Mirne Maržić, sutkinje izvjestiteljice, i Marine Veljak, članice vijeća, u stečajnom postupku nad dužnikom STEČAJNA MASA IMF d.o.o. u stečaju, Rijeka, Agatićeva 6, OIB: 59763916967, odlučujući o žalbi stečajnog vjerovnika REPUBLIKA HRVATSKA, OIB: 52634238587, MINISTARSTVO FINACIJA, POREZNA UPRAVA, PODRUČNI URED PAZIN, kojeg zastupa Županijsko državno odvjetništvo u Puli-Pola izjavljenoj protiv točke I. B) 2. i točke II. rješenja Trgovačkog suda u Pazinu poslovni broj St-541/2017-40 od 16. ožujka 2018., u sjednici vijeća održanoj 22. svibnja 2018.

riješio je

Ukida se rješenje Trgovačkog suda u Pazinu poslovni broj St-541/2017-40 od 16. ožujka 2018. u točki I. B) 2. i točki II. njegove izreke i predmet vraća tom sudu na ponovan postupak.

Obrazloženje

Trgovački sud u Pazinu pobijanim je rješenjem odlučio kako slijedi:

„I. U stečajnom postupku nad Stečajnom masom iza IMF d.o.o. u stečaju, Rijeka, Agatićeva 6, OIB: 59763916967, utvrđene su:

A) tražbine prvog višeg isplatnog reda:

1. REPUBLIKA HRVATSKA, MINISTARSTVO FINACIJA, POREZNA UPRAVA, PODRUČNI URED PAZIN, OIB: 52634238587, u iznosu od 4.376.069,48 kn.

B) tražbine drugog višeg isplatnog reda:

1. REPUBLIKA HRVATSKA, MINISTARSTVO FINACIJA, POREZNA UPRAVA, PODRUČNI URED PAZIN, OIB: 52634238587, u iznosu od 1.732.744,97 kn.

2. DUŠAN RAKOVAC, Poreč, I. Andrića 30, OIB: 84233258136, u iznosu od 462.771,61 kn.

3. STEČAJNA MASA IZA LAGUNA COMMERCE D.D. U STEČAJU, Buzet, Sportska ul. 2, OIB: 30191178490, u iznosu od 826.585,41 kn.

II. Odbija se prijedlog vjerovnika Republike Hrvatske, Ministarstva financija, Porezne uprave, Područnog ureda Pazin, da se kao preuranjena odbaci prijava tražbine vjerovnika Dušana Rakovca s osnova pozajmica.

III. Ne prihvaća se osporavanje tražbine Republike Hrvatske, Ministarstva financija, Porezne uprave, Područnog ureda Pazin, učinjeno od strane vjerovnika Dušana Rakovca, nakon što je na ispitnom ročištu već ispitana i utvrđena predmetna tražbina.“

U obrazloženju se navodi da su na ispitnom ročištu održanom 14. ožujka 2018. ispitane prijave tražbina prema svojim iznosima i redu te da je stečajni sudac temeljem odredbe članka 264. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15 i 104/17, dalje: SZ) sastavio tablicu ispitanih tražbina u kojoj su za svaku tražbinu uneseni podaci u kojoj je mjeri tražbina utvrđena prema svom iznosu i svom redu. Tražbine prvog i drugog višeg isplatnog reda pod točkama A) i B) izreke pobijanog rješenja smatraju se utvrđenim, budući da ih je priznao stečajni upravitelj, a nisu osporili vjerovnici (članak 263. SZ-a).

U obrazloženju se nadalje navodi da je stečajni upravitelj priznao tražbinu vjerovnika Dušana Rakovca, Poreč, I. Andrića 30, OIB 84233258136, u iznosu od 462.771,61 kn, s osnova pozajmica, konto kartica, obračuna kamata, a na poseban upit suda vjerovnici koji su bili nazočni na ispitnom ročištu 14. ožujka 2018. nisu osporili predmetnu tražbinu. Također da je na upit suda vjerovnik Dušan Rakovac izjavio da nikada nije bio direktor, odnosno uprava društva IMF d.o.o., da je ugovore o pozajmici za društvo IMF d.o.o. potpisivao direktor odnosno uprava društva, a to su bili u njegova pokojna supruga Nevina Rakovac, a kasnije Rosana Babić. Pozajmice je davao iz vlastite štednje radi omogućavanja likvidnosti društva koje se bavilo ugostiteljstvom i turizmom kao sezonskom djelatnošću, pa su pozajmice davane radi podmirenja režijskih troškova, plaća, doprinosa i porezi te materijalnih troškova, ali da je društvo cijelo vrijeme bilo vlasnik nekretnine, koja nije bila opterećena hipotekom neke kreditne institucije.

Nije ocijenjena osnovanom tvrdnja punomoćnika Republike Hrvatske da se radi o tražbini nižeg isplatnog reda, jer je prvostupanjski sud smatrao da se iz prijave tražbine kao i dokaza koje je u spis dostavio stečajni upravitelj, posebno preslike ugovora o pozajmici, može zaključiti da se ne radi o tražbini za povrat zajma kojim se nadomješta temeljni kapital, da je stečajni upravitelj predmetnu tražbinu ispitao na temelju preslika isprava, pa je u pitanje dovedena i vjerodostojnost same isprave pozajmici.

Prijedlog Republike Hrvatske da se prijava tražbine odbaci kao preuranjena nije prihvaćen, za što prvostupanjski sud navodi razlog da je stečajni upravitelj priznao tražbinu vjerovnika Dušana Rakovca u smislu odredbe članka 260. stavka 2. SZ-a, a niti jedan od vjerovnika nije osporio tu tražbinu. Nadalje, iz dostavljenih preslika ugovora o pozajmicama zaključenih između Dušana Rakovca i IMF d.o.o., utvrđeno je da su zaključeni u periodu od 2009. do 2013., a iz preslika izvadaka o stanju računa IMF d.o.o. proizlazi da su zajmovi uplaćeni društvu. Prvostupanjski sud smatra da prema odredbi članka 408. stavaka 1. i 3. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“ broj: 111/93, 34/99, 121/99-vjerodostojno tumačenje, 52/00-Odluka USRH, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11-pročišćeni tekst, 111/12 i 68/13; dalje: ZTD), koja je bila važeća u vrijeme sklapanja tih ugovora, a kojom se uređuje pitanje zajma kojim se nadomješta kapital, proizlazi da se pravila iz te odredbe odnose na zajmođavatelje koji su članovi društva čiji temeljni ulog predstavlja deseti ili veći dio temeljnog kapitala i koji vodi njegove poslove, odnosno koji su članovi uprave, i na treće osobe kojima je član društva dao neko osiguranje za vraćanje zajma danog društvu, i to do vrijednosti danog osiguranja. Prvostupanjski sud navodi da nije sporno da je Dušan Rakovac jedini član društva IMF d.o.o., da je to bio i u vrijeme zaključenja ugovora o pozajmici,

međutim iz njegove izjave kao i na temelju uvida u povijesni izvadak iz sudskog registra za IMF d.o.o. proizlazi da nikada nije bio član uprave tog društva pa već iz tog razloga nisu ostvarene pretpostavke iz odredbe članka 408. stavaka 1. i 3. ZTD-a prema kojima bi tražbina Dušana Rakovca s osnova danog zajma predstavljala tražbinu nižeg isplatnog reda. Prema mišljenju prvostupanjskog suda dodatna je pretpostavka, prema odredbi članka 408. stavka 1. ZTD-a, da bi zajam bio takav da se njime nadomješta kapital, da je član društva dao pozajmicu društvu u vrijeme kada je ono u krizi, a prvostupanjski sud iz izjave Dušana Rakovca zaključuje da je društvo poslovalo sezonski, te su pozajmice davane za režijske troškove i plaće u periodu kada društvo nije radilo. Nadalje, prema ocjeni prvostupanjskog suda, u situaciji kada je društvo imalo u vlasništvu nekretninu koja nije bila opterećena razlučnim pravom po osnovu kredita, nije se radilo o potkapitaliziranosti društva jer nije trebala biti u pitanju kreditna sposobnost društva koje ima vrijednu nekretninu, a upravo je kreditna sposobnost odlučujuća okolnost za procjenu da li je društvo potkapitalizirano odnosno je li sposobno poslovati na temelju vlastitog kapitala.

Žalitelj pravovremenom žalbom pobija to rješenje u točkama I. B) 2. i II. njegove izreke zbog svih razloga iz odredbe članka 353. stavka 1. ZPP-a. U žalbi u bitnome ističe da je prvostupanjski sud nepravilno primijenio odredbu članka 139. stavka 1. SZ-a. Predlaže pobijano rješenje ukinuti i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovan postupak.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Žalba je osnovana.

Pobijano rješenje ispitano je sukladno odredbi članka 365. i članka 381. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 148/11 – pročišćeni tekst i 25/13, dalje: ZPP), u vezi s odredbom članka 10. SZ-a, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba postupka iz članka 354. stavka 2. točaka 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. toga Zakona i na pravilnu primjenu materijalnog prava. Ovaj sud nalazi da ono nije pravilno i zakonito jer su ostvareni svi žalbeni razlozi iz odredbe članka 353. stavka 1. ZPP-a.

Pobijano rješenje zahvaćeno je bitnom povredom odredaba postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a, na koju ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, neovisno o tome što žalitelj u žalbi ne ukazuje na neku od učinjenih povreda postupka, budući da su razlozi dani u obrazloženju proturječni izreci i ispravama u spisu, a osnovan je i žalbeni razlog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava.

Prvostupanjski sud je utvrdio činjenice da je Dušan Rakovac, kao jedini član stečajnog dužnika, zaključio s društvom, u vrijeme kada je ono bilo u ekonomskim poteškoćama, Ugovor o kratkoročnoj pozajmici i Aneксе tom ugovoru, i potraživanja temeljem tog Ugovora i njegovih Aneksa te da je te tražbine prijavio stečajnom upravitelju, a stečajni upravitelj je navedenu tražbinu ocijenio kao tražbinu drugog višeg isplatnog reda, a ne kao tražbinu nižeg isplatnog reda budući da je član društva s društvom koje je bilo u financijskoj krizi, dao zajam umjesto da mu pribavi kapital.

Međutim prvostupanjski sud nije u obzir uzeo činjenicu da je žalitelj osporio tražbinu Dušana Rakovca kao tražbinu drugog višeg isplatnog reda, što je izričito izjavio na ispitnom ročištu, zbog čega nema uvjeta za donošenje rješenja o utvrđenju te tražbine.

Stoga je pogrešno utvrđenje prvostupanjskog suda da niti jedan od vjerovnika nije osporio tu tražbinu, a pogrešna je i ocjena prvostupanjskog suda o vrsti tražbine Dušana Rakovca i o osnovanosti njenog svrstavanja u drugi viši isplatni red.

Prema mišljenju ovog suda prvostupanjski sud nije pravilno primijenio odredbe članka 408. stavka 1. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“ broj: 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/07, 137/09, 125/11, 111/12, 68/13 i 110/15; dalje: ZTD) i članka 138. stavka 2. SZ-a.

Odredbom članka 139. stavka 1. SZ-a, u tražbine nižih isplatnih redova svrstane su tražbine za povrat zajma kojim se nadomješta kapital nekoga člana društva ili odgovarajuće tražbine.

Odredbom članka 408. ZTD-a propisano je da član koji društvu u vrijeme kad je ono u krizi umjesto da mu pribavi vlastiti kapital, kada bi mu ga inače uredni gospodarstvenici trebali pribaviti, dade zajam, može u stečajnom postupku ostvarivati zahtjev za povrat zajma samo kao stečajni vjerovnik nižeg isplatnog reda (stavak 1.). Treća osoba koja društvu u vrijeme iz stavka 1. tog članka dade zajam umjesto da mu članovi pod tamo navedenim uvjetima pribave vlastiti kapital i kojoj član društva dade neko osiguranje za povrat zajma ili joj to jamči može u stečajnom postupku ostvarivati zahtjev za povrat zajma samo za onaj iznos za koji se nije uspjela namiriti iz dobivenog osiguranja odnosno jamstva (stavak 2.).

Odredba članka 408. ZTD-a nalazi primjenu u slučajevima davanja zajma društvu koje je u takvoj krizi da ne raspolaže sredstvima dostatnim za poslovanje, a ne postoji druga mogućnost pribavljanja sredstava koja bi trebala poslužiti njegovoj sanaciji. Dakle, to je zajam koji se daje društvu u krizi kako bi mu se omogućio nastavak poslovanja i on se smatra kapitalom uloženim u društvo, a ne zajmom kojeg bi društvo trebalo vratiti. Zajam kojim se nadomješta kapital predstavlja sredstva koja se stavljaju na raspolaganje društvu formalno putem zajma.

Zajam kojim se nadomješta kapital može biti u novcu ili zamjenjivim stvarima, a može se raditi i o pretvaranju duga u zajam. Osim zajma, pod isti pravni režim potpadaju i druge pravne radnje vjerovnika društva kojim se financira društvo u krizi, a koje u gospodarskom smislu odgovaraju davanju zajma.

U takvim se slučajevima društvo pojavljuje u ulozi zajmoprimca, dok zajmodavci mogu biti: a) članovi društva osim onih koji ne vode njegove poslove a čiji se poslovni udio odnosi na desetinu ili manji dio temeljnog kapitala ili b) treće osobe kojima je član društva dao neko osiguranje za povrat zajma ili im se to jamči. Prema tome, na članove društva koji vode njegove poslove bez obzira na to koliki je njihov poslovni udio i na članove društva kojih se poslovni udio odnosi na više od 10% temeljnog kapitala neovisno o tome vode li poslove društva, primjenjuju se pravila o nadomještanju kapitala.

S obzirom na to da se sa zajmom kojim se nadomješta kapital postupa kao s vlastitim kapitalom društva, razlikuju se pravne posljedice ovisno o tome je li taj zajam dao član društva ili treća osoba kojoj je član društva dao neko osiguranje za povrat zajma. Tako

tražbinu člana društva s naslova povrata zajma kojim se nadomješta kapital, on može u stečajnom postupku ostvariti samo kao stečajni vjerovnik nižeg isplatnog reda.

U predmetnoj pravnoj stvari odlučne su činjenice da je Dušan Rakovac, kao jedini član društva, društvu koje je bilo u financijskoj krizi dao zajam, o čemu svjedoči priložena dokumentacija (list 93.-112. spisa). Prvostupanjski sud je utvrdio da on nikada nije bio član uprave tog društva i da zato nema uvjeta za primjenu čl. 408. ZTD-a, što nije pravilno.

Osnovano navodi žalitelj da prvostupanjski sud nije pozvao vjerovnike nižih isplatnih redova da prijave svoje tražbine u smislu odredbe članka 257. stavka 5. SZ-a pa je prvostupanjski sud prijavu Dušana Rakovca trebao ocijeniti i primjenom te zakonske odredbe.

Slijedom navedenog, žalbu je valjalo uvažiti i ukinuti rješenje u pobijanom dijelu, temeljem odredbe članka 380. točke 3. ZPP-a u vezi s odredbom članka 10. SZ-a i predmet vratiti na ponovan postupak.

U ponovnom postupku prvostupanjski će sud donijeti rješenje kojim će odlučiti o prijavi tražbine Dušana Rakovca nakon što ocijeni narav te tražbine. Ako ocijeni da je riječ o tražbini nižeg isplatnog reda, a posebnim rješenjem vjerovnici tih tražbina nisu pozvani na prijavu, stvoreni su uvjeti za odbačaj takve prijave (neovisno o tome postoji li prijedlog kojeg od vjerovnika za odbačaj).

Ako ocijeni da nije riječ o tražbini nižeg isplatnog reda, uzet će u obzir činjenice da je žalitelj tražbinu osporio.

Pri ocjeni naravi tražbine, uzet će u obzir upute iz ovog rješenja.

Zagreb, 22. svibnja 2018.

Predsjednica vijeća
Lidija Tomljenović, v. r.

Za točnost otpavka – ovlašteni službenik
Brankica Curman

U. Z. B. V. R. B. J. A. C.